

Skupština Kosova
Plenarna sednica Skupštine
Br. 2002/19
Priština, 7. 11. 2002, u 10 h
Zgrada Skupštine, plenarna sala

ZAPISNIK

Sednicom je predsedavao Nedžad Daci, predsednik Skupštine.
Predsedavajući je, nakon što je konstatovao da sednici prisustvuje ukupno 98 poslanika, predložio sledeći

DNEVNI RED

1. Usvajanje dnevnog reda
2. Zapisnik za prethodne sednice
3. Razmatranje Nacrta zakona o inspekciji rada – 2002/9,
4. Postavljanje pitanja.

1. Usvajanje dnevnog reda

Sabri Hamiti: U Ustavni ugovor Srbije i Crne Gore, njegovoj preambuli implilcirano je i Kosovo sa težnjom da se prejudicira budući politički status Kosova.

To osuđujemo kao provokaciju, a rekao bih i ustavnu agresiju prema Kosovu. Još jedno zlo je ranije počelo bilo u ulozi učesnika ili podržavaoca sa implikacijom Evropske zajednice preko Solane.

Ja tražim da se ovo tako značajno pitanje po hitnom postupku stavi na dnevni red Skuštine i na kraju donese odgovarajući dokument.

Fatmir Limaj: Parlament kao najviši organ Kosova, imajući u vidu poslednje događaje i tokove u vezi sa Kosovom, treba da uvrsti u dnevni red ovo pitanje sa ciljem da Skupština i poslanici kažu svoju reč i stav građana Kosova i da zaštite interese svojih birača, jer uostalom to je njihova obaveza.

U ime Parlamentarne grupe DPK tražim da se ova tačka što pre stavi na dnevni red i da bude jedna od glavnih tema o kojoj će se voditi rasprava, nakon čega bi se usvojio odgovarajući dokument.

Rada Trajković: Želim da iznesem stavove Koalicije Povratak. Vi znate da su Rezoluciju

1244 usvojile najvažnije zemlje OUN. O tom dokumentu su odavno dali svoje mišljenje državni organi Jugoslavije i Srbije. Skupština Kosova nijedan put nije izjašnjena o ovoj Rezoluciji. Mislim da bi bilo veoma dobro da se danas uvrsti u dnevni red kao posebna tačka izjašnjavanja Skupštine Kosova o tome da li podržava Rezoluciju 1244.

Bujar Dugoli: U ova dva dana bila je reagovanja kosovskih institucija, a takođe juče je reagovala i Parlamentarna grupa LDK i PDK na ovu provokaciju prema Kosovu. Bilo je reagovanja i od strane drugih međunarodnih krugova koje mi pozdravljamo i izražavamo zahvalnost što pokazuju Srbiji da nema pravo da se umeša u poslove Kosova i da preudicira njegov status.

Mi kao Parlamentarna grupa Alijanse tražimo da se ovo pitanje stavi na dnevni red i, nakon rasprave, usvoji jedna rezolucija.

Mahir Yagcilar: Kosova je pod upravom OUN u saradnji sa privremenom samoupravnim organima Kosova. Demokratska partija Turaka podržava predloge tri parlamentarne grupe (LDK, PDK, AAK) da se ovo pitanje uvrsti u dnevni red današnjeg zasedanja.

Predsedavajući je stavio na glasanja predlog parlamentarnih grupa o proširenju dnevnog reda sa novom tačkom - usvajanje Rezolucije Skupštine Kosova protiv uključivanja Kosova u preambulu Ustavne povelje Zajednice Srbije i Crne Gore.

Prebrojavanjem glasova dobijen je sledeći rezultat:

Za..... 80
Protiv..... 18
Uzdržanih.... 0.

Rada Trajković: Želim da Skupština glasa i za moj predlog.

Predsedavajući: Kosovo se upravlja prema Rezoluciji OUN i sve njegove institucije su izgrađene u skladu sa ovim dokumentom.

Bajram Kosumi: O predlogu gđa. Trajković ne treba glasati.

Hidajet Hyseni: Predlog gđa. Trajković nije u skladu sa Poslovníkom Skupštine
Predsedavajući je stavio na glasanje predlog gospođe Trajković.

Rezultat je bio sledeći
Za..... 0

Konstatovano je da niko nije podržao njen predlog.

Poslanici Koaliciju Povratak u znak protesta su napustili sednicu.

2. Zapisnik sa prethodne sednice

Predsedavajući je pitao prisutne da li imaju primedba na zapisnik?
Pošto niko nije imao primedaba, zapisnik je usvojen od prisutnih.

3. Rezolucija Skupštine Kosova o usprotivljenju uključivanju Kosova u preambulu Nacrta ustavne povelje Zajednice Srbija – Crne Gora.

Rasprava:

Edita Tahiri: Suočavamo se sa destruktivnom politikom Srbije, pa zbog toga međunarodna zajednica treba da bude odlučnija protiv nje. Uključivanje Kosova u predlog Ustavne povelje zajednice Srbija Crna Gora devalvira sva dosadašnja dostignuća na Kosovu. Kosovske institucije moraju biti opreznije da takva destruktivna politika ne izazove posledice po Kosovo. Imala je i neke sugestije koje su date u transkriptu.

Šefki Sejdiu: U vezi sa pitanjem Kosova relevantna su tri faktora: a) slovenski, b) domaći i c) međunarodni faktor. Sve dok se ne osveščuju svi ti činiooci, imaćemo veoma težak položaj u centru Evrope u 21 veku. Kosovo nikada etnički nije bilo slovensko, nego je bilo pod upravom i okupacijom Srbije.

Sylejman Čerkezi: Treba da izađemo sa našim stavovima bez obzira da li se to sviđa međunarodnom faktoru ili ne. Ova Skupština treba da raspravlja i o pitanju decentralizacije.

Naim Maloku: Iz naše debate treba da se čuje glas razuma, ali odlučniji i rezolutniji. Srbija je izgubila pravo da odlučuje o Kosovu. Predlažem da Skupština da zauzme jasan i nedvosmislen stav protiv ustavne agresije Srbije. Ukoliko međunarodna zajednica bude podržala Srbiju, mi moramo da pripremimo Ustav Kosova i proglasimo nezavisnost Kosova.

Aluš Gaši: Skupština treba da pruži podršku izjavama predsednika Kosova, premijera, predsednika Skupštine i g. Štajnera koji su se usprotivili obuhvatanju Kosova Poveljom zajednice Srbija-Crna Gora.

Ramuš Haradinaj: Kosovo i njegov narod su pružali velike dokaze da su za mir i stabilnost u regionu. Uključivanje Kosova u Ustavnu povelju zajednice Srbija Crna Gora je ustavna agresija. Stoga Skupština Kosova treba da usvoji svoju Rezoluciju protiv te agresije.

Ismail Kurteši: Skupština Kosova treba da traži od g.Štajnera da on i UNMIK odmah prekinu sve kontakte sa predstavnicima državnih institucija Srbije sve dok ne brišu tekst iz preambule Ustavne povelje kojim je Kosovo tretirano kao njen deo. Takođe tražiti od Saveta bezbednosti OUN, EZ i SAD da proglase nevažećim taj dokument i preduzmu kaznene mere prema Srbiji.

Sabit Rustemi: Međunarodna zajednica još nije svesna destruktivne srpske politike. Ona i dalje dozvoljava opstrukcije Beograda kao što je ranije odobrila Sporazum o granicama između Srbije i Makedonije na štetu Kosova.

Hajredin Kući: Takozvana zajednica Srbija Crna Gora ovim aktom je želela da destabilizuje političku scenu na Kosovu, ali to nikada joj neće uspeti. Albanci i drugi na Kosovu, izuzev Srba nisu shvatili Rezoluciju 1244 kao status kvo da se mi ponovo vratimo u Srbiju. Ovom Rezolucijom kako se kaže u njenoj tački 11, pruža se šansa političkom procesu za rešenje konačnog statusa Kosova. Zanima me ko će upravljati Kosovom nakon mandata UNMIK-a? U tom pravcu moramo biti veoma oprezni, da tražimo objašnjenja i od g.Štajnera, i od EZ i Saveta bezbednosti. Izjave naših rukovodilaca moraju biti u duhu opredeljenja i političke volje građana Kosova.

Fatmir Sejdiu: Skupština Kosova treba da zauzmu svoj stav prema ovoj pretnji koja u isto vreme predstavlja agresiju na samo biće Kosova. Uz pomoć međunarodne zajednice Skupština Kosova je učinila ozbiljne korake u izgradnji demokratskih institucija, ali Beograd čini stalno napore da se Kosovo vrati u prošlost i da o njoj odlučuju drugi. Srbija nikada nije imala pravo odlučivanja o Kosovu, ona je stalno vršila agresiju prema Kosovu. Skupština Kosovo mora da izađe sa svojim odgovorom na ovu provokaciju.

Đevat Neziri: Podržavam predlog za donošenje rezolucije protiv dela Ustavne povelje zajednice Srbija Crna Gora kojim je Kosovo uključeno kao sastavni deo Srbije. Srpske vlasti igrale su se raznim zajednicama da bi podsticali njihov razdor sa Albancima. Zajednica Egipćana će do kraja podržavati realizaciju stremljenja građana Kosova.

Hasan Meta: Izražavam svoju zabrinutost i negodovanje nastalom situacijom zbog uključivanja Kosova u preambulu Ustavne povelje Srbije i Crne Gore. U nastavku osvrnuo se na Povelju OUN, Deklaraciju iz 1960 godine, Rezoluciju SBOUN 1244, Ustavni okvir. Nisam za to da Skupština Kosova usvoji Rezoluciju protiv srpske ustavne agresije, ali Parlament bi trebalo da donese zakon o zaštiti integriteta i suverenosti Kosova koji je izradio Narodni pokret Kosova. Integralni tekst predloga je priložen transkriptu.

Džavit Haliti – imama konkretan predlog za usvajanje jedne Rezolucije u Skupštini kojom se odbacuje preambula Ustavne povelje Srbija – Crna Gora u kojoj je obuhvaćena i teritorija Kosova kao njihov sastavni deo i da se pokrene postupak za njeno usvajanje kojom se izražava zabrinutost ove Skupštine povodom ove preambule.

Edi Šukriu – podržavam predlog za usvajanje jedne rezolucije kojom bi smo se usprotivili preambuli Ustavne povelje Srbija – Crna Gora, koja prejudicira rešavanje statusa Kosova. Tolerancija međunarodne zajednice prema Srbiji, rekla je ona, prelazi sve granice demokratskog delovanja. KFOR i UNMIK dozvolili su podelu Mitrovice, dozvolili su stvaranje srpskih enklava, koje srbe drže u nadi da će Beograd ponovo vladati Kosovom.

Berat Ljuža – u tekstu rezolucije uključiti i pitanje albanskih zatvorenika po srpskim zatvorima. U Srbiji se nalaze oko 1600 leševa Albanaca i to je, rekao Ljuža, svojevrsni apsurd.

Mevljude Saraći – je podržala zahteve prethodnih diskutanata u vezi sa usvajanjem jedne rezolucije u Skupštini i predložila da se formira komisija za pripremanje teksta rezolucije, a za tim da se o njoj glasa.

Drita Statovci – treba delovati i u vanrednim okolnostima. Ona je podržala sve diskusije koje su se odnosile na usvajanje rezolucije kojom bi se usprotivili preambuli Ustavne povelje Unije Srbija-Crna Gora.

Mahir Yacilar – predstavnici Demokratske partije turaka su za to da se usvoji jedna rezolucija kojom bi se suprostavili uključivanju Kosova u Ustavnoj povelji Unije Srbija – Crna Gora.

Ramadan Kelmendi – podržavam predlog parlamentarnih grupa da se usvoji jedna rezolucija protiv uključivanja Kosova u Ustavnoj povelji Srbija – Crna Gora. On je podsedio da je Srbija usvojila službeni dokumenat za upravljanje Severnom Mitrovićem. Ova Skupština treba da reaguje povodom ovog dokumenta i da usvoji zakon o teritorijalnoj organizaciji Kosova.

Sabilje Baša – od nas Albanaca se stalno traži da zaboravimo prošlost, međutim oni koji zaboravljaju prošlost su osuđeni da je ponove. Istorijski, nastavila je ona i na Prizrenskoj Skupštini (1945), zatim 1968 i 1989. godine Albanci nijednom nisu se opredelili da žive u okviru Srbije i bivše Jugoslavije. Odluke donete bez našeg pristanka pripadaju istoriji. Međutim, naglasila je ona, u predstojećem periodu potrebno je da se na ovoj Skupštini pokrene pitanje finalnog akta – nezavisnosti Kosova.

Fatmir Redžepi – uključivanje Kosova u Ustavnoj povelji Unije Srbija – Crna Gora je nova agresija prema Kosovu, i ovo predstavlja najjači udarac koji je zadat razvoju demokratskih procesa na Kosovu. U potpunosti podržavam usvajanje Deklaracije kojom se izražava usprotivljenje ovom ustavnom aktom, rekao je on.

Arsim Bajrami – potrebno je da Skupština Kosova, imajući u vidu veoma sadržanju i koncesualnu raspravu ne samo od albanskih predstavnika nego i od poslanika ostalih zajednica, pripremi jednu rezoluciju kojom ćemo izražavati politički stav Skupštine Kosova. Legitimno je pravo Skupštine Kosova, nastavio je on, da zauzme stav o odbijanju takvih pokušaja i ujedno se od nas zahteva da budemo budni, da pratimo politička kretanja i da, u zavisnosti od njih zausmemo našu poziciju, znači potrebno je da budemo pripremljeni da sami rešimo finalni status, a ne da to učine drugi, odnosno da se pripremimo i za proglašenje nezavisnosti Kosova.

Predsedavajući je dao pauzu u trajanju od jednog sata i pozvao članove Predsedništva i šefove parlamentarnih grupa da usaglase stavove oko formulacije teksta rezolucije.

U nastavku rada sednice, predsedavajući je pozvao poslanika Fadmira Sejdiua da u ime grupe podnese tekst rezolucije.

Fatmir Sejdiu:

SKUPŠTINA KOSOVA

- Polazeći od tačke 11 Rezolucije 1244 SB OUN, koja za Kosovo predviđa substancijalnu samoupravu do rešenja finalnog statusa Kosova;
- Polazeći od opredelenja Ustavnog okvira za privremenu samoupravu kojom se predviđa da će se finalni status Kosova rešiti u nekoj kasnijoj fazi, uzimajući u obzir volju naroda;
- Primećujući nastojanja takozvane Unije Srbija – Crna Gora, da preko Ustavne povelje stvore ustavni osnov za aneksiju Kosova;
- Konstatujući da su takva nastojanja neprihvatljiva za narod Kosova i da predstavljaju opasnost za mir i stabilnost na Kosovu, u regionu i šire, Skupština Kosova, na sednici koja je održana 7. novembra 2002. godine, usvojila sledeću:

REZOLUCIJU

- I. Skupština Kosova proglašava neprihvatljivim i bezvrednim ustavna opredeljenja izražena u Ustavnoj povelji takozvane Unije Srbija – Crna Gora u vezi sa Kosovom.
- II. Skupština Kosova ponovo potvrđuje stav da će se finalni pravni status Kosova odrediti u nekoj kasnijoj fazi od demokratskih institucija i naroda Kosova, u saradnji sa međunarodnim faktorom.

- III. Skupština Kosova zahteva od SB OUN, EZ i od ostalih međunarodnih faktora da se suprostave nastojanima Srbije – Crne Gore da prejudiciraju budući status Kosova kao i njeno aneksiranje, jer ove tendencije ugrožavaju mir i stabilnost u regionu i šire.
- IV. Skupština Kosova sa posebnom pažnjom prati razvoj situacije kao i stavove međunarodne zajednice u vezi sa ovom provokacijom Kosova, pa će stim u vezi doneti odgovarajuće odluke.

Predsedavajući je stavio na glasanje tekst rezolucije i nakon glasanja dobijen je sledeći rezultat:

Za	64
Protiv.....	0
Uzdržanih....	1

4. Prvo razmatranje Nacrta zakona o Inspekciji rada

Predsedavajući je pozvao g. Ahmeta Isufija, ministar za rad i socijalno staranje da podnese uvodno izlaganje u vezi sa Nacrtom ovog zakona.

Ahmet Isufi - ministar za rad i socijalno staranje, u svom islaganju u vezi sa prvim razmatranjem Nacrta zakona o Inspekciji rada je rekao da usvajanjem osnovnog zakona o radu stvoreni su uslovi za osnivanje Inspekcije rada. Inspekcija rada, prema odredbama ovog Nacrta zakona vrši nadzor nad primenjivanjem odredaba osnovnog zakona o radu, sigurnosti na radu, zaštiti zdravlja zaposlenih i zaštiti šivotne sredine. U nastavku on je naglasio da, radi koordinacije ovih zadataka, Autoritet Inspekcija rada, kao izvršna agencija u okviru Ministarstva rada i socijalnog staranja, osnivat će se u skladu sa Uredbom UNMIK-a br. 2001/19. U nastavku je g. ministar je elaborirao sadržinu odredaba ovog Nacrta zakona, član po član, s predlogom da se isti danas usvoji u načelu.

Nakon ovog izlaganja predsedavajući je otvorio raspravu u vezi prvog razmatranja Nacrta zakona o Inspekciji rada.

Sabilje Baša – između ostalog je podržala usvajanje u načelu ovog Nacrta zakona koji je veoma značajan za Kosovo. U nastavku ona je dala neke konkretne primedbe i predloge za izmenu i dopunu pojedinih odredaba ovog Nacrta zakona, koje su sastavni deo transkripta ovog zasedanja.

Ramadan Kelmendi – smatram veom značajnim donošenje ovog zakona kojim će se eliminisati mnoge nepravilnosti i zloupotrebe koje su prisutne u oblasti zapošljavanja. On je u nastavku dao konkretne predloge za izmenu i dopunu ovog zakona, koje su sastavni deo transkripta sa ovog zasedanja.

Predsedavajući je tražio od poslanika da ostale konkretne predloge i amandmane dostave po redovnoj proceduri.

Tom Hajdaraj – U početku svoje diskusije je rekao da je Komisija za socijalno staranje podržala u načelu usvajanje ovog zakona, a u nastavku je izrazio svoju zabrinutost zbog toga što će jedan veliki broj radnika ostati bez posla prilikom privatizacije mnogih društvenih preduzeća, kao i zbog, kako je rekao on, vertikalnog zapošljavanja pripadnika srpske zajednice u Brezovici od strane UNMIK-a.

Sabit Krasnići – stavio je akcenat na jezičke greške u tekstu Nacrta zakona kao i na nejasne nadležnosti Inspekcije rada, i zahtevao je da se one otklone.

Zylfije Hundozi – je istakla da bi bilo bolje da se postojeća uredba pretvori u sadržajni zakon, posebno kada su u pitanju prava majki i žena. Ona se zatim usredsredila na konkretne primedbe u cilju poboljšanja teksta Nacrta zakona.

Naim Maloku – podržao je usvajanje u načelu ovog Nacrta zakona i izrazio dileme oko ovlašćenja inspektora rada na zaštiti prava radnika od strane poslodavaca koji ne izvršavaju obaveze prema svojim radnicima. Ovaj poslanik je imao i konkretan predlog za dopunu člana 2 i 5.2 Nacrta zakona.

Fatmir Sejdiu – nakon što je podržao u načelu ovaj Nacrt zakona, zatražio je od Vlade uniformnost u izradi zakona sa tehničkog, strukturnog, jezičkog i terminološkog aspekta. U nastavku on je izneo konkretne primedbe na pojedine odredbe ovog Nacrta zakona, koje su sastavni deo transkripta sa ove sednice.

Besa Gadžeri – u načelu je podržala ovaj Nacrt zakona, kao i primedbe ostalih poslanika. Ona je predložila da Vlada kao predlagač Nacrta zakona utvrdi iznos budžetskih sredstava za svaki zakon koji će, u skladu sa tačkom 9.1.11 Ustavnog okvira, razmotriti i Komisija za budžet. Ona je u nastavku elaborirala konkretne primedbe povodom ovog Nacrta zakona.

Ibuš Jonuzi – je dao načelnu podršku naglašavajući da je posebnost ovog zakona u činjenici da se vraća sigurnost u radu i u zaštiti zaposlenih. On je u nastavku podneo konkretne primedbe za izmenu i dopunu pojedinih odredaba ovog Nacrta zakona, koje su sastavni deo transkripta.

Nafije Beriša – složila se sa većinom diskutantata i naglasila da je bilo potrebno da se kaznene odredbe iz Zakona o radu uključe u tekst ovog Nacrta zakona uz ostale kazne. Bilo bi dobro da prethodno sve nacрте zakona razmotri Zakonodavna komisija kao najkompetentnija u stručnom smislu.

Ahmet Isufi je izrazio svoju zahvalnost a ngažovanjem poslanika r adi davanja doprinosa za što bolje definisanje teksta Nacrta zakona o Inspekciji rada.

Nakon završetka rasprave predsjedavajući je dao na glasanje Nacrt zakona u načelu.

Rezultat glasanja bio je sledeći:

Za	61
Protiv	/
Uzdržanih....	/

5. Pitanja poslanika

Predsjedavajući je konstatovao da za ovu sednicu nije postavljeno nije pitanje od strane poslanika u skladu sa proceduralnim pravilima.

Ovim je plenarna sednica završila sa radom.